

Karel Frankrijk en Lotharius keerde tot Italië weder.

Maar hoe ook het deel genaamd mocht worden, den broeders toegewezen, het mocht niet meer de erve van den grooten Karel heeten. En de Denen en woeste Noormannen zagen het aan en verheugden zich, dat op geen der Carolingen ook maar een deel van den geest des geweldigen voorvaders rustte. Vertrapt lagen de akkers, en de sieden hadden hun handel en welvaart verloren, en de handwerken stonden stil. Vroeger bevolkte plaatsen en streken lagen uitgestorven daar, en de puinhoopen der burchten meldden, dat hun edelen en ridders gevallen waren. Rooverbenden zwierven schaamteloos en straffeloos door stad en land, en bij de schaarschte aan graan, moesten de inwoners hun meel met aarde mengen, om er brood van te bakken!

En toch, uit dien met bloed en tranen gedrenkten bodem groeiden twee krachtige nationaliteiten, de Duitsche en de Fransche. Is het de vloek bij hun wieg, die hen na elf eeuwen nog doet vergeten, dat ze broeders zijn?

P. J. K.

UITSLAG PRIJSVRAAG.

Als antwoord op onze prijsvraag, voorkomende in No. 43, blz. 351 van ons Blad, ontvingen wij een 21-tal inzendingen, bestaande uit stukjes, geschreven in proza zoowel als in poëzie.

Geheel aan onze verwachting voldeed echter niet één der opstellen. De mooie beschikbaar gestelde prijzen in aanmerking nemende, hadden wij verwacht, dat er nog meer zorg aan de stukjes zou besteed zijn.

Velen der inzenders hebben bij 't schrijven hunner proza of poëzie te weinig gedacht aan de voorstelling van de plaat, zoodat we dadelijk verscheiden opstellen, die op zichzelf wel goed waren, ter zijde moesten leggen, als niet in aanmerking komende voor een prijs.

De drie beste inzendingen ontvingen wij van:

1. JAC. C. BEUR te GROEDE,
2. MEJ. DINA DE JAGER te 'S-GRAVENHAGE,
3. MEJ. MARIA GEBHARDT te NEW-YORK,

aan wie wij dan ook in volgorde de drie prijzen toekenden.

Het „*Edelweisz*“ van JAC. C. BEUR is en wat stijl en wat inhoud betreft het best geschreven opstel; de taal laat echter hier en daar nog al wat te wenschen over.

„*Aan een Alpenkind*“ is de titel van een stukje poëzie van MEJ. DE JAGER. Er zijn aardige gedachten in dit vers, dat in kunstigen dichtvorm geschreven is, doch vooral wat het laatste betreft is hier en daar wat aan te merken.

„*Gedachten bij de plaat*“, zoo betitelt MEJ. GEBHARDT haar inderdaad mooi geschreven schets. Jammer, dat het slot minder passend is bij de plaat en ook niet geheel juist is.

De gravure „*Heimwee*“ zenden wij dus als **Eerste prijs** aan JAC. C. BEUR te Groede. „*Het Zwitsersche meisje*“ als **Tweede prijs** aan MEJ. DE JAGER, Den Haag, en de „*Winter*“ gravure als **Derde prijs** aan MEJ. GEBHARDT te New-York.

Een eervolle vermelding komt toe aan het opstel van Etta. Het is zeer mooi en leerrijk geschreven en werd ons toegezonden uit Zwitserland zelf. Deze bijdrage kwam voor geen prijs in aanmerking, omdat ze niet bepaald toepasselijk bij de plaat is.

Ook het opstel „*Liefde*“, door Johs. Wagenaar te Zwolle, is in zeer mooien stijl geschreven. De gedachte „verliefd-zijn“, die we in meerdere opstellen aantreffen, ligt echter niet in de plaat.

„*O, alle gij dorstigen*“ is een schetsje van U. te E. Ook zeer goed wat taal en stijl betreft, maar het tegenovergestelde behandelend van wat de plaat voorstelt: niet een jong, vroolijk meisje in het genot der jeugd, doch een blinde tante, die de bergen niet zien kan.

Als laatste noemen wij nog het „*Edelweisz*“ van J. v. d. Rotte te Gouda. Het schetsje begint uitnemend en was zeker voor een prijs in aanmerking genomen, als het tweede gedeelte niet een preek ware geworden!

OOGSTVREUGD.

Nog dikwijls komt in mijn herinnering het gevoel van medelijden op, dat ik eens had met mijn oom, een ouden Amsterdamer. Ik woonde toen nog „buiten“, en mijn oom, die bij mij logeerde, zag mij in den tuin aardappelen uit den grond delven . . . „Kijk neef“, zei hij, „ik heb al zeventig jaar aardappelen gegeten, en nu zie ik voor 't eerst van mijn leven, hoe ze uit den grond worden gehaald.“

Die arme stedeling! Aardappelen had hij gegeten, en brood en boonen en groenten, maar hij had ze nimmer zien groeien, nimmer zien oogsten, nimmer beleefd, wat oogstvreugd is. Maar zoo gaat het met de bewoners onzer groote steden! Men zegt, dat er honderdduizenden Londenaars zijn, die nooit ander groen hebben gezien dan het groen der parken, en nooit een andere lucht dan den berookten hemel boven hun ontzaglijke, laat ik maar schrijven: ontzettende stad. En al zijn nu onze groote steden niet zóó groot, en al hebben we nog een groot aantal vriendelijke landstadjes, waar het buitenleven vlak voor de deur wordt geleefd, toch is het ten slotte alleen de buitenman, die oogstvreugd heeft in den tuin en op den akker, en die zich verlustigen kan in het heerlijke voorrecht van te mogen binnenhalen, wat God hem rechtstreeks toegezonden heeft. Want dát maakt voor een goêd mensch de oogstvreugd zoo rijk, dat hij zich daarbij niet verheugt in het werk van zijn eigen handen, maar in den van God geschonken zegen. Gij legt uw enkelen aardappel in den grond, ge houdt een beetje het oog op zijn gedijen, meer niet, en als de herfst komt, haalt ge op dezelfde plaats tien, twintig aardappelen weer voor den dag.

Vanwaar zijn ze gekomen? O ja, gij kunt de ontwikkeling van een aardappelplant wel nagaan, maar hoe het gegaan is, dat de koolstof uit de lucht en de voedingsstoffen van den bodem veranderd zijn in het zetmeel en het vet en de eiwitstoffen, waaruit uw aardappel bestaat, dát ontsnapt aan uw waarneming; gij kunt het ook niet laten zien in uw laboratorium; alle wijzen der wereld kunnen geen enkelen aardappel voortbrengen. Daartoe moet leven aanwezig zijn, en dat kan alleen de God des levens geven. Iedere vrucht, die groeit, iedere plant, die zich ontwikkelt, is het maaksel van Zijn machtige hand en van Zijn grondelooze wijsheid. En daarom is oogstvreugd zoo rein.

Of meent ge misschien, dat oogstvreugd alleen bestaat in de vreugde over het nieuwe bezit? Ach, er zijn tegenwoordig velen, die het u willen wijsmaken; die u willen overtuigen, dat ge u alleen maar verheugen kunt, als ge van den oogst, dien ge binnenhaalt, zelf voordeel hebt. Doch dat is niet waar. Als ge waarlijk in den oogst de hand van den Schepper ziet, dan verblijdt ge u, ook als het voordeel u voorbijgaat.

Mag ik u eens leiden naar den akker? 't Is lang geleden, dat ik den aardappel oogst in het groot bijwoonde, maar vergeten doe ik het nimmer; 't is een stuk van mijn leven. 't Was in de Groninger Veenkoloniën, de streek, die meer dan eenige andere in ons land, en misschien wel in de gansche wereld, aan den aardappelbouw doet, en waar dan ook de welbekende fabrieken zijn, die den aardappel omzetten in aardappelmeel voor de katoenfabrieken, in blanke siroop voor den banketbakker, in dextrine voor uw postzegels en enveloppen, in sterken drank zelfs voor wie zonder alcohol niet vroolijk wezen kan. In die streek duurt de aardappel oogst zes, zeven weken; tegen 't einde van Augustus begint het, en eerst in October komt de oogst van de aardappelen voor de consumptie. Heel de bevolking doet aan den grooten oogst mee; er zijn bijna geen handen genoeg.

Laten we gaan kijken. Bij 't kriecken van den dag gaat een arbeider naar den akker, en steekt met een greep den grond los, den zandgrond, die zich hier gemakkelijk laat bewerken. Straks komen de rooiers, een zestal gewoonlijk, vrouwen en knapen. Ieder neemt twee rijen aardappelplanten voor zich; elk paar heeft een mand tusschen zich in, en kruipende begint de dagmarsch, die vier honderd à zes honderd Meter lang zal zijn. De akker is ongeveer honderd Meter lang, en vier tot zes maal zal de tocht worden volbracht. En op dien tocht grijpen de handen in den lossen grond en delven daaruit den overvloed, dien ze werpen in de meegevoerde korven. De vingers zijn daartoe beschermd door groote vingerhoeden; de huid zou anders bezwijken op den langen duur. Is een mand vol, dan komt de arbeider met zijn kruiwagen om hem te leegen en weg te brengen naar het einde van den akker; voor 't overige blijft hij doorgaan met „opsteken“, den grond losmaken vóór de delfsters uit.

Straks om acht uur luidt de torenklok van het dorp en geeft

het sein tot het ontbijt. Dat wordt genomen op den akker. Een der delfsters heeft koffie gezet: turf en vuur is meegebracht in den vroegen morgen; een ketel hangt aan drie stoken; voor koffie is eveneens gezorgd, en de arbeid gaat door gedurende het bereiden van den drank; 't is immers gemeenschappelijke arbeid, en de rijen, die de geïmproviseerde keukenmaagd voor haar rekening had, worden door de anderen meegenomen. Straks komen allen rusten en zich versterken. Ze zetten zich neer op bossen stroo, voor dat doel naar den akker gebracht. Een wand van staande bossen beschermt tegen den te kouden wind, en geeft ook eenige beschutting, als een lichte regenbui komt. Straks om twaalf uur komt de tweede maaltijd, eveneens ingeluid door den klokketoren, en ditmaal geheel op den akker bereid; hij bestaat uit aardappelen, en de toespijs is zout. Voor de aardappelen zorgt de boer; het zout is met koffie en vuur en turf meegebracht; ieder zijn deel, als bij een picnic.

En hebben die lieden bij hun eenvoudigen maaltijd en hun eentonigen arbeid nu oogstvreugd? Ik kan het u bewijzen. Is de opbrengst groot, dan is het in hun persoonlijk nadeel, want ze ontvangen hun loon niet naar het aantal uren, dat ze werken, maar naar het aantal rijen, waarvan ze de aardappelen oogsten. Hoe grooter de opbrengst, hoe meer arbeid, terwijl toch het loon niet vermeerdert. Die meerdere arbeid moet dus vergoed worden door de oogstvreugd; anders zou de delver zich juist verblijden in geringe opbrengst. Doch hoor slechts de gesprekken, als het gezelschap straks terugkeert tegen twee of drie uur, zelden later, en als men 'aan de overzij van de sloot een ander gezelschap nog bezig ziet. „Hoe schudt het?" luidt de vaste vraag, waarmee belangstelling wordt getoond in de opbrengst. En men verblijdt zich over en weer, als die opbrengst maar groot is; men roemt in het aantal mudden, dat een hectare kan opbrengen, vierhonderd, vijfhonderd H.L. van de fabrieksaardappelen.

Verwondert u die vreugde in de winst, waarvan ze zelf geen voordeel hebben? Maar is het geen heerlijk gezicht, in dien grauwen grond, waarboven nog slechts enkele verdorde stengels van de plant uitsteken, zulk een rijken voorraad te vinden bij elken greep, dien ge er in doet? Is het niet heerlijk, zich te verheugen in de vruchtbaarheid van den akker, in den rijkdom van den oogst? Wie denkt daarbij altijd het eerst aan persoonlijk voordeel?

Ik weet niet, of de aardappeloogst nog op dezelfde wijze geschiedt; 't is al zoo lang geleden, dat ik als kind meeat in de open lucht, en onbewust de poëzie van den arbeid en van den oogst genoot. Ik weet wel, dat op allerlei terrein van arbeid, op den akker, in de werkplaats, op het kantoor, in de school, stemmen worden vernomen, die u raden, toch alleen aan eigen voordeel te denken, toch alleen te vragen of gij wel waarlijk al de vrucht van uw arbeid ontvangt, toch nauwlettend toe te zien, dat de werkgever niet te veel wint! En nu wil ik gaarne toegeven, dat dikwijls het loon der arbeiders, die den akker bewerken, verkort wordt; dat wel dikwijls de eigenaar in weelde zwemt, terwijl de nijvere arbeider, wien zooveel brood door de handen gaat, niet weet waar hij het brood voor zijn gezin mee betalen moet. Dat wil God niet; een dorschende os mag niet gemuilband worden; een arbeider is zijn loon waardig; den dienstknechten moet recht en gelijk worden gedaan. En de rijke zal zelf des te meer oogstvreugd hebben, naarmate hij de nijvere arbeider, die den oogst inbrengen, beter vult. Maar van de andere zijde, laten we toch allen leeren, in wêlken arbeid God ons ook heeft geplaatst, ons te verblijden in den arbeid, in de opbrengst, in het resultaat, in het welslagen, zonder in de eerste plaats te vragen naar eigen voordeel. Onze levensvreugd zal er grooter door worden, ons gemoed rustiger, en we zullen des avonds met grooter dankbaarheid het vermoeide hoofd neerleggen. A. L.

Aardappeloogst over de grenzen.

Stoomdruk — LA RIVIÈRE & VOORHOEVE — Zwolle.